

BOOK REVIEW

Published 28 January 2021

European Breeding Bird Atlas 2

Distribution, Abundance and Change

Jonas Waldenström

Zoonotic Ecology and Epidemiology, Faculty of Health and Life Sciences, Linnaeus University, 391 82 Kalmar, Sweden
jonas.waldenstrom@lnu.se

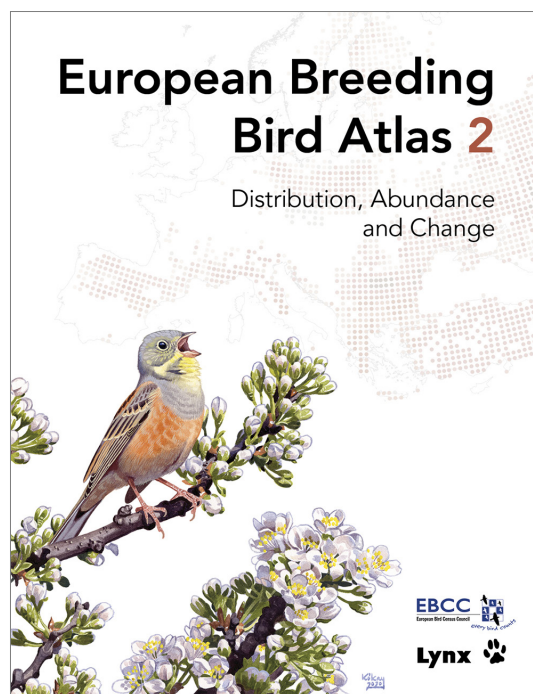

Keller V, Herrando S, Voříšek P, Franch M, Kipson M, Milanese P, Martí D, Anton M, Klvaňová A, Kalyakin MV, Bauer H-G & Foppen RPB (red). 2020. *European Breeding Bird Atlas 2: Distribution, Abundance and Change*. European Bird Census Council & Lynx Edicions, Barcelona. 967 pages. ISBN 978-84-16728-38-1.

EN FÖRDEL med att arbeta med fåglar på universitetet är att man då och då nödgas köpa på sig fågelböcker. Det är ett kärt besvär, dels för att böckerna kommer till användning i forskningen och/eller undervisningen, men också för att det bereder en inre glädje att köpa böcker. En del böcker blir flitigt använda, andra bidar sin tid i bokhyllan. I mitt senaste inköp ingick *European Breeding Bird Atlas 2: Distribution, Abundance and Change*, ett monster om närmare tusen sidor, en vikt om flera kilo och med framsidan prydd av en sjungande ortolansparv.

Det ska sägas direkt: det här är en otroligt trevlig bok som på ett pedagogiskt sätt förmedlar mängder av information. Hemligheten är naturligtvis kartorna, men också de koncisa texterna som varje art förärats.

Huvuddelen av boken består av presentationer av de 556 arter som regelbundet häckar i Europa, allt från vanliga arter som gräsand och gråsparv till sällsynta arter som lagerduvor på Kanarieöarna. Det har till och med givits plats åt den rad av färggranna fasaner,

papegojor och astrilder som förvildats ur fångenskap, samt för arter där häckningsstatus är dåligt känd, vilket

Citation: Waldenström J. 2021. Recension av "European Breeding Bird Atlas 2: Distribution, Abundance and Change" (Keller V, Herrando S, Vorisek P m. fl. redaktörer, 2020). [Review of "European Breeding Bird Atlas 2: Distribution, Abundance and Change" (Keller V, Herrando S, Vorisek P et. al., eds, 2020).] *Ornis Svecica* 31: 19–21. <https://doi.org/10.34080/os.v31.22463>. **Copyright:** © 2021 the author(s). This is an open access article distributed under the **CC BY 4.0 license**, which allows unrestricted use and redistribution, provided that the original author(s) and source are credited.

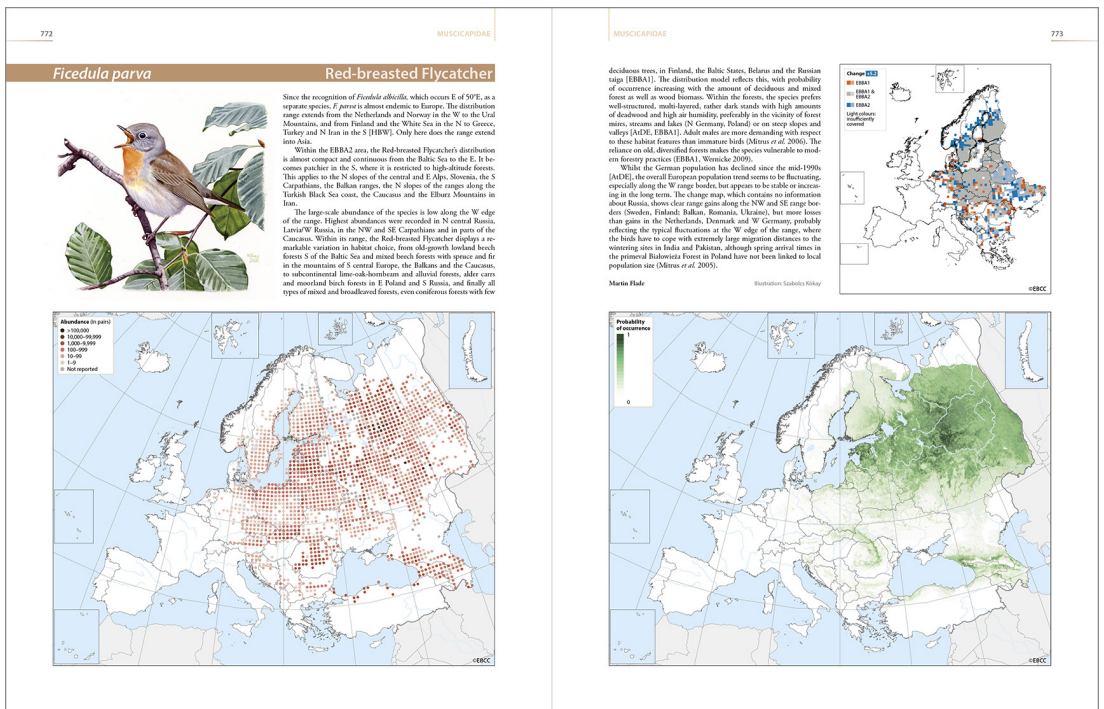
ger totalt 625 arter som behandlas i boken. Kort och gott en heltäckande bok över fågelfaunan i Europa.

De allra flesta arterna presenteras med tre kartor: en över utbredning (baserat på häckningskriterier), en över antal (baserat på nationella atlaser och expertkunskap) och en lite mindre karta som visar de förändringar som skett sedan den tidigare europeiska atlasen gavs ut 1997 (och vars dataunderlag många gånger var från 1980-talet). Genom att genomgående använda samma layout och att ge kartmaterialet stort utrymme är det enkelt för läsaren att bläddra mellan arter och se mönster i utbredningar och förändringar i antal. Även om upplösningen ligger på 50 gånger 50 km är Europa (inklusive Ryssland väst om Uralbergen) en stor kontinent, och kartorna ger därför ändå en god uppfattning om olika arters utbredningar. Kartorna är kompletterade med korta artporträtt som beskriver vilka taxa som finns i Europa, deras utbredning och relevant information hämtade från nationella atlaser och andra källor om förändringar och hot. Det är en konst att skriva kortfattat (som jag ej behärskar) och här har

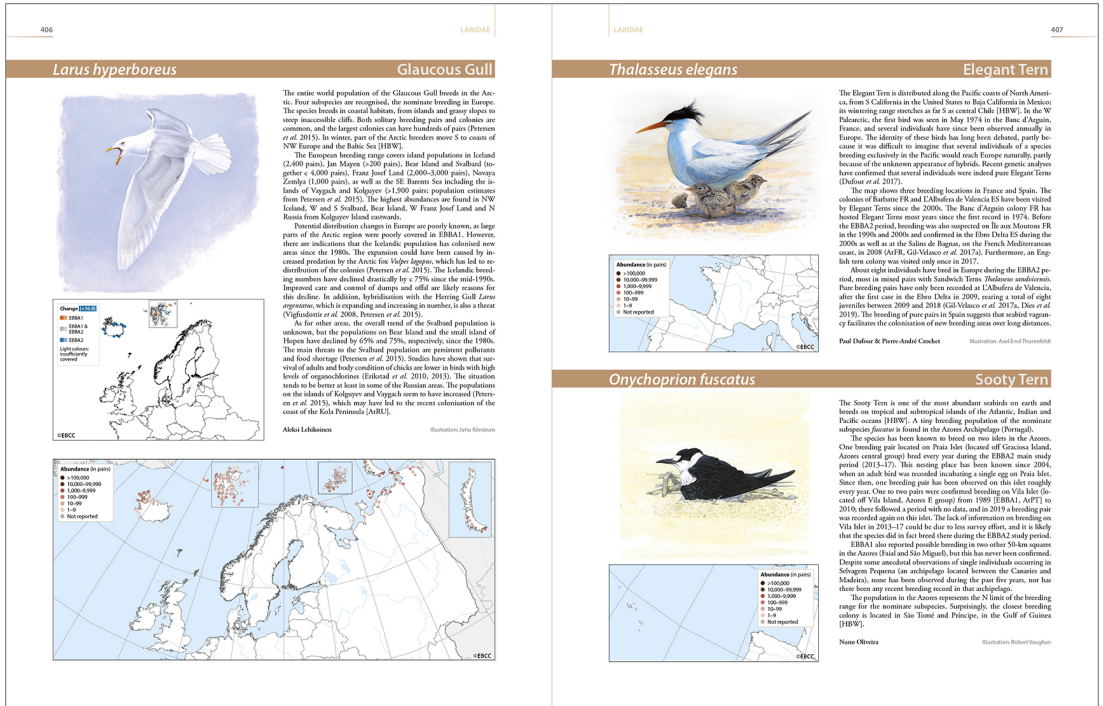
verkligen redaktionen lyckats med bedriften att få de 348 författarna att hålla sig till ämnet.

Ytterligare en styrka med boken är de mycket detaljerade kartor som tagits fram för de vanligaste arterna. Dessa baseras på data från en skala om 10 gånger 10 km och presenterar sannolikheten att påträffa arten som häckfågel. Här har man använt befintliga data om utbredning och samkört dessa med 40 olika miljöfaktorer i så kallade *species distribution models* för att prediktera förekomst även i områden där data saknas. Dessa predikterade täthetskartor är inte bara vackra utan förmedlar också information som kan användas som förklaringsmodell för hur det kan gå för arten i framtiden. Det blir också synnerligen tydligt hur olika delar av Europa har sina grupper av arter, knutna till breda landskapstyper. För arter med tyngdpunkten i de boreala och arktiska zonerna har vi i Sverige ett stort ansvar.

Om jag ska invända mot något kan jag tycka att trycket ibland gör det svårt att urskilja områden med låga tätheter i kartorna, och att de fågelillustrationer

EXEMPELUPPSLAG. Kartmaterialet är imponerande, som här för mindre flugsnappare *Ficedula parva*. Det går snabbt göra sig en bild av utbredning (kartan till vänster), olika miljöers lämplighet för arten (kartan till höger) och eventuella förändringar sedan förra häckfågelatlasen (lilla kartan uppe till höger).

EXEMPELUPPSLAG. För arter med liten utbredning är materialet så klart mindre, men ger ändå tillsammans med texterna i artportätten en god sammanfattning om kunskapsläge och eventuella hot.

som finns med är av varierande kvalitet. Men detta är petitesser i sammanhanget. Sanningen är det var länge sedan jag blev så betagen av en fågelbok. Jag har suttit flera kvällar på rad och slumpmässigt läst om olika arter, alltifrån stjärtand till sävsparv, på ett sätt som jag sällan gör med böcker nuförtiden. Den här boken kommer att bli en följeslagare och inte en hyllvärmare.

Facsimile images reprinted from the from the publisher [Lynx Edicions](https://www.lynx-edicions.com/) ©

Ornis Svecica (ISSN 2003-2633) is an open access, peer-reviewed scientific journal published in English and Swedish by [BirdLife Sweden](https://www.birdlife.se/). It covers all aspects of ornithology, and welcomes contributions from scientists as well as non-professional ornithologists. Accepted articles are published at no charge to the authors. Read papers or make a submission at os.birdlife.se.

Ornis Svecica (ISSN 2003-2633) är en fritt tillgänglig granskad vetenskaplig tidskrift som ges ut på svenska och engelska av BirdLife Sverige. Den täcker ornitologins alla områden och välkomnar bidrag från såväl forskare som icke-professionella ornitologer. Accepterade uppsatser publiceras utan kostnad för författarna. Läs uppsatser eller skicka in ditt bidrag på os.birdlife.se.